

Titel: Om min Forfatter-Virksomhed

Citation: "Om min Forfatter-Virksomhed", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K13*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2009 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-fv-txr-shoot-id655b2268-a08c-496c-9fd7-bffdbfba9f44.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K13

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

»Efterskriften« til »Regnskabet«

Optegnelsen NB15:47 fra medio jan. 1850 lyder:

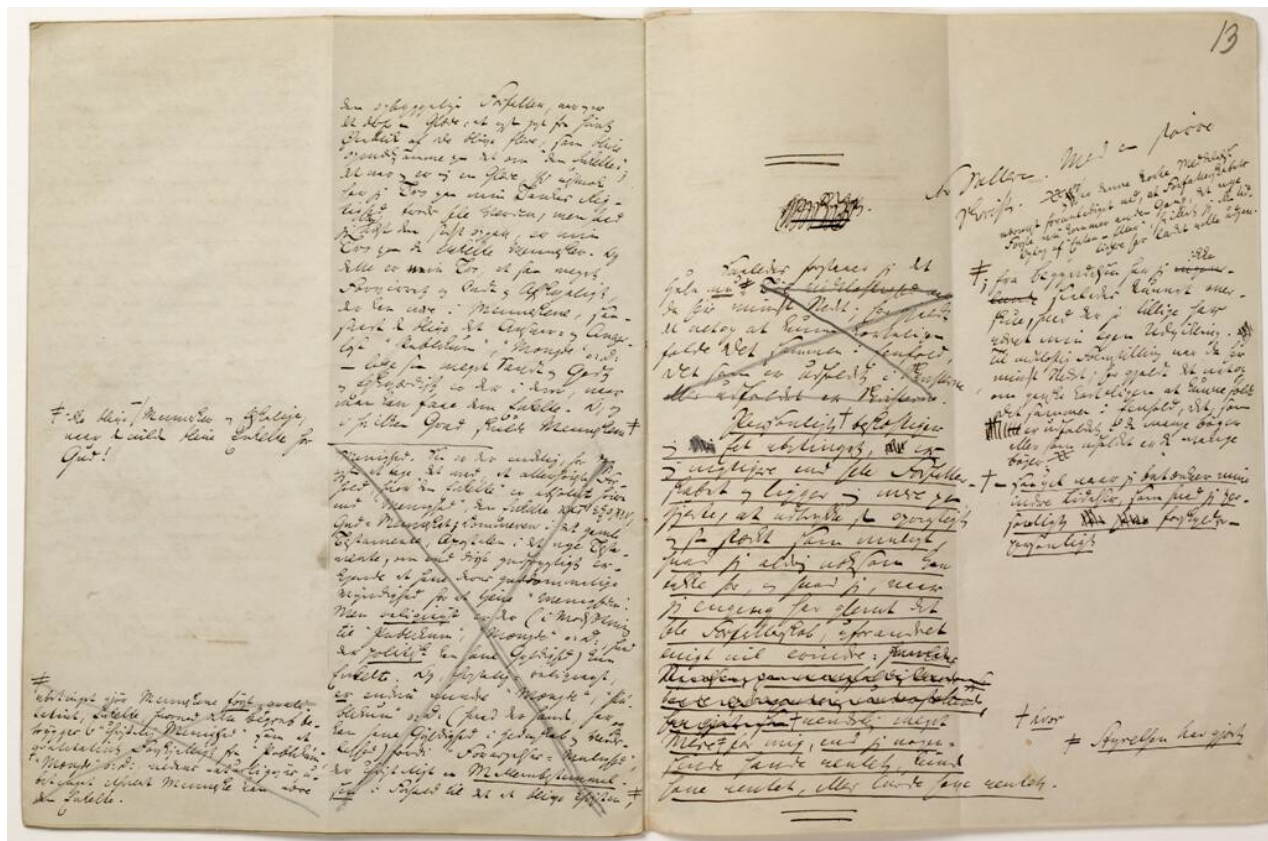
Angaaende de Par Sider som paa halve Pagina skulle trykkes foran »Regnskabet«

Det vil vist forekomme Mange altfor submis. De betænke ikke, og de have vel ingen Forestilling om hvad det vil sige, at tale »for Gud«. Men dette hørte jo dog ogsaa med til Regnskabet, at jeg noterede mit Forhold til Gud, og der forstaaer jeg det Hele som min Opdragelse.

Derfor bliver det trykt med forskiellig Skrift, paa halve Pagina for at antyde, at dette er Sagen for Gud.*

De nævnte sider, »som paa halve Pagina skulle trykkes foran 'Regnskabet'«, drejer sig om ms. 1.7,* hvortil mss. 1.5-1.6 er kladde.* Optegnelsen NB22:17, der er skrevet i nov. 1850, bærer overskriften: »Angaaende en Yttring i Efterskriften til 'Regnskabet' om min ligefremme Meddelelse.« (SKS 24, 114, 22-23). Denne 'efterskrift' er dokumenteret i en række udkast, der ikke blev benyttet i den endelige version af *FV*, men som knytter sig til de to sider i førstetrykket, der følger umiddelbart efter »Regnskabet« og er trykt med større typer end resten af bogen. Den oprindelige ordlyd af de to sider (SKS 13, 18-19) findes i det ovennævnte ms. 1.7, hvor SK bl.a. giver udtryk for sin taknemmelighedsgæld til »Styrelsen« og formulerer den tanke, at forfattervirksomheden har været hans opdragelse.

I en række manuskripter (mss. 1.13, 1.16-1.18, 2.5, 2.16, 2.19, 2.37-2.43) har SK på et tidligt tidspunkt udkastet forskellige versioner af »Efterskriften«, først tiltænkt »Tre Noter betræffende min Forfatter-Virksomhed«, dernæst »Regnskabet«. Denne efterskrift er så på et senere tidspunkt blevet kasseret til fordel for formuleringen på de to særskilte sider trykt med store typer, der som nævnt har et forlæg i ms. 1.7. Dette fremgår af ms. 2.43, som indeholder »Forandringer under den Forudsætning at 'Efterskriften' ikke benyttes.« De anførte forandringer svarer netop til teksten på de to sider trykt med store typer. Og i ms. 2.49, som er en oversigt over forandringer under overskriften »En sidste Form af 'Regnskabet'« (med tilføjelsen: »men Det paa halve Sider gaaer ud«), er nederst på bl. [1r] og øverst på bl. [1v] skrevet: »Resten af den oprindelige Redaktion gik saa ud, / Efterskriften ligesaa. Derimod tilføjedes« - hvorpå følger ordlyden af de to sider trykt med store typer. Teksten følges på bl. [2r] af en bemærkning om, at den »oprindelige Efterskrift« måske alligevel kan bruges, og også i trykmanuskriptet, ms. 4, er der spor af planen om at benævne afsnittet trykt med de store typer 'efterskriften'. På s. 13 er her »**Efterskrift**.« (ms. 4.1) overstreget, og teksten svarende til de to sider trykt med store typer har undergået flere redigeringer. I marginen udfor findes desuden sætteranvisningen: »For Sætteren. Med en større Skrift« (se illustration 4).

4. Ms. 4.1, s. [12]-13, trykmanuskriptet til Om min Forfatter-Virksomhed

I journalen fra feb. 1851 er der et vidnesbyrd om SKs arbejde med de to særskilte sider trykt med store typer. Optegnelsen NB23:83 lyder:

Ad et Sted i »Regnskabet«. Noget, som dog ikke tilføies.

Da jeg for Gud betragter hele min Forf. Virksomhed som min egen Opdragelse, kunde jeg sige: Men jeg har tiet saa længe, for ikke, ved for tidligt at tale, at forskyldte: for tidligt at snakke af Skole. Det kunde saa være tilføiet den Passus i »Regnskabet« sidste Redaction: For Gud kalder jeg det min Opdragelse o: s: v: Jeg vilde ogsaa gjerne have brugt just det Udtryk, det vilde lyrisk have tilfredsstillet mig selv, just at bruge det Udtryk. Men Det, der holder det tilbage er noget andet. Som det saa ofte gaaer, at just det ydmygste Udtryk fra en anden Side seet let siger for meget, saaledes her. Just dette ydmyge Udtryk vilde accentueret det at det er min Opdragelse, næsten i Retning af at være en Auctoritet. Som det staaer i Regnskabet, med Tilføiende, at jeg fremdeles vil behøve Opdragelse, er Sagen simplere, og Tonearten ganske som der kan tales [af] ethvert Msk.*

Henvisningen: »den Passus i 'Regnskabet' sidste Redaction: For Gud kalder jeg det min Opdragelse o: s: v:« sigter netop til de to særskilte sider i forlængelse af »Regnskabet« i FV (SKS 13, 18-19), og den »sidste Redaction« henviser til ms. 2.49,* der dermed formentlig er skrevet i begyndelsen af 1851.